Philologia LXVIII
Nr. 1 (326) IANUARIE – IUNIE 2026

https://doi.org/10.52505/1857-4300.2026.1(326).10
CZU: 81’27:811.135.1’276.2

Argoul ca formă de comunicare (în baza lexicului vinicol)

Nicolina MUNTEAN

Doctorandă
Email: muntean.nicolina@gmail.com
ORCID: https://orcid.org/0009-0008-6729-3617
Școala Doctorală Filologie a Universității de Stat ,,Alecu Russo” din Bălți

Slang as a Form of Communication (Based on Wine Lexicon)

Abstract

This study aims to investigate the characteristics of slang used in wine terminology, highlighting its role in professional and informal communication between industry professionals and everyday consumers. Our research seeks to analyse the semantic and functional mechanisms through which slang terms replace or supplement scientific terminology, facilitating the rapid transmission of information. It is worth noting the difficulty of researching slang, which, being a language accepted within small groups, is unstable, predominantly oral, and subject to continuous updating and renewal. Nevertheless, this semantic and functional instability is precisely what defines slang, transforming it into a living laboratory of linguistic creativity. From this perspective, slang must be approached not merely as a static object of lexicographical cataloguing, but as a dynamic discursive phenomenon, the analysis of which requires flexible, interdisciplinary, and socioculturally contextualised tools.

Keywords: slang, wine terminology, informal communication, sociolinguistics.

Rezumat

Studiul de față își propune să investigheze particularitățile argoului utilizat în terminologia vinicolă, evidențiind rolul acestuia în comunicarea profesională și informală dintre practicienii domeniului și consumatorii de rând. Cercetarea noastră urmărește să analizeze mecanismele semantice și funcționale prin care formele argotice înlocuiesc sau completează terminologia științifică, facilitând transmiterea rapidă a informației. Este de remarcat dificultatea cercetării argoului, care, fiind un limbaj acceptat în grupuri restrânse, este instabil, predominant oral și supus unei continue actualizări și reînnoiri. Cu toate acestea, instabilitatea semantică și funcțională reprezintă tocmai elementul definitoriu al argoului, care îl transformă într-un laborator viu al creativității lingvistice. Din această perspectivă, argoul trebuie abordat nu doar ca un obiect static de inventariere

lexicografică, ci ca un fenomen discursiv dinamic, a cărui analiză impune instrumente flexibile, interdisciplinare și contextualizate sociocultural.

Cuvinte-cheie: argou, terminologie vinicolă, comunicare informală, sociolingvistică.

Introducere

Argoul se definește printr-o dinamică accentuată și printr-o existență, în mare măsură, orală, ceea ce îl plasează într-o zonă de instabilitate lingvistică dificil de delimitat. Mai mult, argoul este în permanentă schimbare, acesta se reînnoiește, pe de o parte, „din rațiuni preponderent estetice: pentru a fi mereu expresiv, inventiv, liber", și, pe de altă parte, „pentru a păstra secretul grupurilor marginale, violat de indiscreții, de cercetări polițienești sau de studii lingvistice" (Zafiu 2003, p. 194).

Terminologia vinicolă abundă în forme argotice – modalitate de comunicare informală larg răspândită atât în cadrul grupurilor vinificatorilor, cât și al consumatorilor de rând. De exemplu, expresia *vin mort*, utilizată colocvial, desemnează un vin fără prospețime, aromă și structură, iar în termeni tehnici, un „vin oxidat". Alte exemple în acest sens ar fi: *l-a mâncat drojdia* („fermentație alcoolică defectuoasă"); *vin obosit* („vin aflat în declin organoleptic"); *via-i flămândă* („sol sărac în nutrienți"); *a luat aer* („contact excesiv cu oxigenul"); *s-a prins* („vin alterat") etc. Aceste unități lexicale facilitează transmiterea rapidă a informației între practicieni fără utilizarea terminologiei științifice. De cele mai multe ori, acestea nu descriu parametri măsurabili, ci impresii senzoriale sau procese tehnice reinterpretate figurativ.

Și consumatorii de rând sunt inventivi în descrierea vinului și a băuturilor spirtoase, de exemplu, *vinul slab* este numit „apă chioară", „suc"; *vinul de calitate înaltă* – „elixir", „sfințenie"; iar *vinul acru* – „borș". Imaginarul popular este cât se poate de productiv și la crearea argourilor care descriu starea de ebrietate, precum: *lovit, atins, ciupit, obosit, abțiguit, afazit, torpilat, matolit, matosit, cherchelit, aghezmuit, afumat, flecuit, turtit, chiaunit, chitrofonit, într-o dungă, rupt de beat, împușcat în aripă* etc. Bunăoară, adjectivul *machit*, de origine romani, înseamnă „beat" și provine de la *mato*, cu femininul *mati*, variantele *mako* și *maki*. Din această formă participială a derivat ulterior verbul *a (se) machi* („a se îmbăta") (Zafiu 2010, p. 219). Alte echivalente argotice sunt: *a se pili*, *a se chercheli, a se abțigui, a se ciupi, a se matoli, a se turmenta, a ameți, a se înfierbânta* etc.

Cercetătorul, în procesul de descriere, delimitare și interpretare a argoului, se confruntă cu mai multe probleme de-a lungul timpului. Iorgu Iordan subliniază că „nici nu este principial recomandabilă" separarea cuvintelor argotice de cele populare (Iordan 1975, p. 311), fapt confirmat și de Adriana Stoichițoiu-Ichim, care identifică „argoul, în sens larg, cu limbajul popular și cel familiar" (2005, p. 121).

Din punct de vedere conceptual, argoul poate fi încadrat într-o sferă lexicală mai largă, care include atât argoul propriu-zis, cât și jargoanele. Cercetările mai vechi scot în evidență, în mod predominant, funcția criptică a argoului și caracterul său de

limbaj secret, „propriu celor aflați în conflict cu legea”: hoți, escroci, traficanți, utilizat în scop de autoprotecție, dar și ca registru extrem de informal. În schimb, jargoanele sunt caracteristice unor grupuri sociale sau profesionale și implică utilizarea unei „terminologii de specialitate” (*Ibidem*, pp. 122-123).

Cercetările recente extind perspectiva asupra argoului, evidențiind și alte funcții ale acestuia, precum cea ludică, estetică și expresivă. Astfel, Rodica Zafiu subliniază că „prin argou, posibilitățile estetice ale limbii sunt folosite conștient: cu plăcerea jocului, adesea umoristic, dar dezvăluind posibilitățile ascunse ale limbii și exprimând o subiectivitate. Ca limbaj expresiv, argoul e un mijloc de provocare și amuzament: o zonă de manifestare a creativității anonime” (2010, p. 219).

Nevoia de expresivitate și de comunicare într-un stil dezinvolt și neconvențional a condus la creșterea interesului pentru lexicul argotic, fapt ce a condiționat apariția a numeroase lucrări lexicografice de referință, de exemplu: Nina Croitoru-Bobârniche (1996) – *Dicționar de argou al limbii române* și un dicționar care poartă același titlu, dar elaborat de George Volceanov (2007); *101 cuvinte argotice,* de Rodica Zafiu (2010); *Expresivitatea argoului*, de Ioan Milică (2009), precum și dicționare bilingve de argou: *Dicționar de argou francez-român*, de Constantin Frosin (1996); *Dicționar de argou francez-român*, de Ioan Matei (2011); *Dicționar de argou englez-român*, de George Volceanov și Raluca Nicolae (2015) etc.

Argoul se caracterizează printr-o mare plasticitate și expresivitate, fiind într-o continuă schimbare, fie prin intermediul împrumuturilor din alte limbi, fie prin resemantizarea cuvintelor deja existente. În contextul dat, includerea termenilor argotici în dicționare conduce, adesea, la diminuarea caracterului lor argotic și la integrarea acestora în registrul familiar.

Această dinamică explică dificultatea studierii și interpretării argoului, aspect subliniat și de Albert Dauzat, care afirmă că „pentru lingvist, niciun alt domeniu nu este mai fertil în capcane, mai bogat în mărturii mincinoase, în documente falsificate de fantezia scriitorilor sau de rea-voința celor interesați” decât cel al argoului, „ceea ce complică în mod deosebit studiul științific al acestor modalități de a vorbi” (1956, p. 9).

Considerăm, totodată, că această instabilitate semantică și funcțională, departe de a constitui un obstacol, reprezintă tocmai elementul definitoriu al argoului, care îl transformă într-un laborator viu al creativității lingvistice. Din această perspectivă, argoul trebuie abordat nu doar ca un obiect static de inventariere lexicografică, ci ca un fenomen discursiv dinamic, a cărui analiză impune instrumente flexibile, interdisciplinare și contextualizate sociocultural.

1. Caracteristici ale argoului

Trăsăturile care individualizează argoul în raport cu limba comună sunt, în principal, de natură semantico-lexicală și implică utilizarea unor cuvinte, sensuri și unități frazeologice specifice. Caracterul secret al argoului determină efemeritatea

acestuia și favorizează reînnoirea sa frecventă. Rodica Zafiu subliniază că „argoul se caracterizează printr-o tendință de înnoire mai puternică decât cea a limbii comune” (2003, p. 195), fapt explicabil și prin circulația predominant orală a acestor unități lexicale. Astfel, termenii argotici au, de regulă, o existență limitată în timp, fiind fie înlocuiți de alți termeni, fie supuși unor procese de resemantizare, prin atribuirea unor sensuri noi formelor deja existente.

Caracterul expresiv al argoului contribuie, de asemenea, la marcarea identității și individualității emițătorului. În acest sens, Lars-Gunnar Andersson și Peter Trudgill (1992 p. 78) susțin că expresivitatea cuvintelor și expresiilor argotice poate fi interpretată ca o manifestare a creativității vorbitorilor.

Argoul se caracterizează și printr-o puternică dimensiune ludică și comică, reflectată în numeroase creații ironice. De exemplu, expresii precum *a trage la măsea* („a consuma băuturi alcoolice”) sau *a fi împușcat/lovit în aripă* („a se afla sub influența băuturilor alcoolice”) ilustrează modul în care limbajul argotic valorifică metafora și umorul în comunicare.

2. Etimologia expresiilor argotice

Etimologia expresiilor argotice reflectă, în mod frecvent, experiențe cotidiene, practici tradiționale și reprezentări culturale specifice comunităților de vorbitori. Multe dintre aceste expresii au la bază mecanisme metaforice și analogice, prin care realități concrete sunt transferate în planul limbajului figurat.

De exemplu, expresia *beat turtă*, cunoscută inițial sub forma *beat curcă*, își are originea în spațiul oltenesc. Conform relatărilor, localnicii obișnuiau să îmbete curcile înainte de sacrificare, deoarece astfel erau mai ușor de prins. De aici derivă și expresia *se învârte ca o curcă beată*, utilizată pentru a descrie o persoană aflată în stare de ebrietate (Cetățeanu C.; Cetățeanu F. 2020, p. 67).

O altă expresie – *a bea la botul calului* – sugerează ideea de consum rapid de alcool, realizat în grabă, fără a descăleca sau a întrerupe deplasarea. Această expresie are la bază un context tradițional, asociat cu mobilitatea și stilul de viață al călăreților.

Expresia *a lua luleaua neamțului* semnifică „a se îmbăta” și își are originea într-o anecdotă populară. Potrivit acesteia, un neamț aflat în stare de ebrietate stătea pe un pod și fuma din lulea; avertizat de fiul său să fie atent să nu o scape în apă, acesta i-a răspuns ironic, însă, în cele din urmă, luleaua i-a căzut din gură. Expresia reflectă, totodată, o percepție culturală mai veche, conform căreia germanii erau înclinați spre consumul de alcool. Astfel, sintagma *vorbește nemțește* a ajuns să fie utilizată cu sensul „este beat”.

În același context, în Oltenia – regiune aflată în secolul al XVII-lea sub dominație austriacă –, verbul *a se nemți* nu avea sensul „a adopta comportamentul german”, ci „a se îmbăta”.

3. Mijloace semantice de îmbogățire a argoului

Argoul își are sursele de formare în limba comună, regionalisme, arhaisme, împrumuturi și terminologia de specialitate. În numeroase cazuri, acesta recurge la preluarea unor unități lexicale din fondul comun al limbii, pe care le supune unor modificări semantice, transformându-le în elemente argotice. De exemplu, verbul *a citi* dobândește sensuri figurate precum „a ghici intențiile cuiva" sau „a bea, a consuma alcool", fapt care permite formarea unor expresii de tipul *am citit două volume* („am băut două sticle de băutură alcoolică").

În alte situații, expresiile argotice dezvoltă sensuri globale diferite de semnificațiile componentelor lor, cum este cazul expresiei *a o lua pe ulei*, cu sensul „a bea, a se îmbăta". Principalul mecanism de formare a argoului este, așa cum subliniază Rodica Zafiu (2003, p. 203), „dezvoltarea de sensuri figurate". Dintre figurile de stil implicate, metafora ocupă un loc central, constituind un procedeu extrem de productiv. Expresiile argotice bazate pe metaforă se caracterizează printr-o motivație expresivă puternică, precum: *prunar* („bețiv"), *burete*, *sugativă* („persoană care consumă alcool în exces"). De cele mai multe ori, semnificația metaforică a argoului are ca punct de plecare sensul denotativ al termenilor grupării, care se îmbină după criterii sintactice clare, de exemplu: *butoi fără fund*, utilizată pentru a desemna un alcoolic.

O expresivitate aparte o prezintă câmpul metaforic al exploziei, utilizat pentru a descrie consumul de alcool: *torpilă*, *grenadă* („sticlă cu băutură"), *trotil* („băutură tare"), *a se torpila* („a se îmbăta"), *trotilat* („beat"), *împușcat în aripă* („beat").

Un alt procedeu frecvent în constituirea vocabularului argotic este metonimia, bazată pe relații de contiguitate semantică. În acest caz, desemnarea stării de ebrietate se realizează prin referire la efecte (*beat praf*, *dus*), la obiecte asociate (*este la fundul paharului*, *a căzut în butoi*) sau la rezultatul final (*beat țeapăn*, *zob*, *rupt*).

Hiperbola determină anumite trăsături stilistice ale argoului, care intensifică expresivitatea, de exemplu: *beat mort*, *și-a băut mințile*, *nu-l mai țin picioarele*, *i se împleticește limba*, *bea până cade în șanț*. De asemenea, eufemismul este frecvent utilizat pentru atenuarea sensului, prin expresii precum *bine dispus*, *vesel*, *cu chef*, care pot desemna o stare de ebrietate ușoară, sau prin eufemisme ironice, cum este *obosit* („beat"). În acest context, decodificarea sensurilor argotice presupune competențe lingvistice și culturale dezvoltate din partea receptorilor.

Efectele consumului de alcool sunt adesea reprezentate printr-un imaginar zoomorfic, dominat de ironie: *turbat* („beat"), *a se face leu/veveriță* („a se îmbăta"), *a da la boboci*, *a da la rațe* („a vomita, a vărsa"), *a prinde ciocârlanul/prepelița, a da cu căciula-n câini, a lua purceaua de coadă/de nas* („a fi beat") (Milică 2009, p. 258).

Alte expresii conțin etnonime: *a bea ca un rus* („a bea în exces") în română, *beber como un cosaco* („a bea ca un cazac") în spaniolă, *boire comme un Polonais* („a bea ca un polonez") în franceză, care denotă și existența unor stereotipuri despre naționalități și consumul băuturilor alcoolice.

În *Dicționarul de argou și expresii familiare ale limbii române* (Volceanov 2007) sunt atestate numeroase construcții formate cu verbul *a bea*, precum: *a-și bea banii* („a cheltui banii pe băutură”), *a-și bea și cămașa*, *a bea la metru*, *a-și bea mințile*, *a bea paharul până la fund*. Persoana care consumă excesiv alcool este desemnată prin termeni precum *paharnic*, *pilaci*, *pilangiu*, *sticlar*, *sugaci*, dar și prin împrumuturi, de exemplu rus. *аквалангист* (akvalangist).

Totodată, în *Dicționarul de argou și expresii colocviale rus-român* (Druță, Buruiană 2017) sunt înregistrate echivalente pentru verbul *a bea*, precum *алканить*, dar și numeroase expresii sinonimice: *a bea pe rupte*, *a da cu paharul*, *a face gura pâlnie*, *a pupa paharul*, *a trage la măsea*, *a umbla cu plosca în nas*, *a se unge pe gât, a lua ciocârtanul de coadă, a lua purceaua de coadă* etc.

Consumul de alcool generează, în plan lexical, o varietate de denumiri pentru stările asociate, precum *chef*, *chitrofoneală*, *benchetuială, ciupeală, văruială,* dar și pentru manifestări haotice sau excesive: *iureș*, *macheală*, *răzuială*, *vâj*, *vâjâială* (ru. *алкотреш*).

În fine, argoul care desemnează starea de ebrietate este frecvent asociat cu structuri numerale, cu rol hiperbolic, precum: *într-o dungă* („beat”), *a fi în patru ițe* („mort de beat”), *a umbla pe două/șapte cărări* („a fi beat”), *a merge pe nouă cărări* („a se clătina, a fi foarte beat”), *a bea cât șapte* („a consuma alcool în exces”).

4. Mijloace lexicale de îmbogățire a argoului

Câmpul lexical al băuturilor alcoolice se remarcă printr-o bogăție deosebită în plan argotic, ilustrată prin numeroase împrumuturi și creații lexicale expresive. De exemplu, rom. *antigel* (< fr. *antigel*) desemnează, în registrul argotic, o „băutură alcoolică tare”, analog fr. *antigel*, format din *anti-* și *gel* („îngheț, ger”). Un fenomen similar se observă în it. *antigelo* (din *anti-* și *gelo* „ger” < lat. *gelum*), precum și în engl. *antifreeze* (din *anti-* și *freeze* „a îngheța”), care desemnează „băuturi alcoolice puternice”.

Un alt exemplu relevant este rom. *petrol* (< fr. *pétrole*), utilizat cu sensul de „băutură alcoolică tare; spirt”. Acest sens diferă de cel etimologic al fr. *pétrole* (< lat. med. *petroleum* „ulei de piatră”; *petra* „piatră” + *oleum* „ulei”), însă ambele forme pot dobândi, în uz argotic, valori depreciative, fiind folosite pentru a desemna băuturi alcoolice de calitate inferioară (Zafiu 2003, p. 14).

În ceea ce privește procedeele de formare, derivarea prin sufixare constituie unul dintre cele mai productive mecanisme în crearea lexicului argotic. Astfel, pot fi identificate mai multe tipare derivaționale:

-angiu: *pilangiu* („om bețiv”) < vb. *a pili* + suf. *-angiu*;

-ant: *basculant* („bețiv”); *calmant* („băutură spirtoasă”) < adj. *calm* + suf. *-ant*;

-at/-t: turmentat, *afumat*, *brumat, magnetizat*, *matrofoxat, terminat* („beat”) < verbe sau substantive corespunzătoare + suf. *-at* (Milică 2009, p. 257);

-ar: *prunar*, *sticlar*, *spirtar, papaciocar* („băutor de alcool") < substantive + suf. *-ar*;

-er: *drojdier* („beţiv") < subst. drojdie + suf. *-er;*

-ciune: *amărăciune* („băutură alcoolică de proastă calitate") < adj. *amar* + suf. *-ciune*; *slăbiciune* („*a avea slăbiciune la băut*, a fi beţiv") < adj. *slab* + suf. *-ciune*;

-eală: *macheală*, *chileală*, *pileală* („denumire generică pentru băuturi alcoolice") < verbe + suf. *-eală*;

-ist: *consumist* („persoană care consumă alcool") < subst. consum + suf. *-ist*;

-it/ -t: *cherchelit*, *pilit*, *abţiguit*, *ameţit*, *matolit*, *machit, prăfuit, ciupit, abţiguit, aghezmuit, împărtăşit, aburit, trosnit, ameţit, obosit, lovit, întărit,* („beat") < verbe + suf. *-it*;

-os: *bisericos* („beat") < subst. *biserică* + suf. *-os* (Chira 2018, p. 40).

Expresivitatea acestor formaţii este adesea amplificată de valoarea afectivă a sufixelor, care pot avea conotaţii peiorative sau evaluative. Deşi multe derivate au, din punct de vedere morfologic, valoare adjectivală, ele sunt frecvent utilizate cu funcţie substantivală, *burete* „beţiv". De asemenea, unele substantive sunt adverbializate şi utilizate în construcţii predicative, precum *beat clei*, legat de imaginea unei persoane cu gura încleiată, care nu poate articula niciun cuvânt (*Ibidem*, p. 87). *Beat cleşte* se asociază cu cleştele care ţine gura închisă sau: *beat cleampă, ~ turtă, ~ lemn, ~ cuc, ~ cui, ~ praştie,* sau *~ tuflă* „beat peste măsură" (*Ibidem*, p. 46). Alte exemple care conţin lexemul *beat* în structura lor: *beat lulea*, *~ frânt, ~ pulbere, ~ ţăndări, ~ confecţionat, ~ mort, ~ tun, ~ criţă* („beat peste măsură").

Prefixele, deopotrivă, contribuie la îmbogăţirea lexicului argotic şi înregistrează „o pătrundere masivă în limbajul familiar, vulgar şi în cel argotic" (Baciu Got 2008, p. 98). Astfel, prefixele: *extra-, super-, ultra-*, prepoziţii de origine savantă, adaugă valoare expresivă cuvintelor din limba comună şi sugerează superioritatea unui fenomen, „din nevoia de a-i face reclamă" (*Ibidem*, p. 98), de exemplu: băutură *extrafină* („foarte bună"); *superbombă* („senzaţională"); *ultrafină* („foarte bună") etc.

Prefixul *anti-,* cu statut internaţional, intră în componenţa argourilor, precum: *antiradiaţie* („alcool"), *antiderapant* („băutură alcoolică servită iarna, care încălzeşte"), exemplu atestat şi în limba franceză *antidérapant* „vin" (Esnault 1919, p. 39).

Mai puţin productive sunt considerate prefixele: *supra-* (*a supramonta* „a influenţa în sens negativ", *supradozat* „beat") şi *pre-* (*prefaţă* „aperitiv").

Compunerea reprezintă un alt procedeu productiv, în special prin utilizarea unor elemente savante sau împrumutate, ca în cazul termenului *alconaut* („consumator de băuturi alcoolice"), format din *alcool* şi elementul de compunere *-naut* (< gr. *nautēs* „navigator"). Aceste creaţii au, de regulă, o valoare ironico-umoristică.

Ca şi în cazul derivării cu sufixe şi prefixe, compunerea argotică foloseşte mijloace proprii compunerii în limba comună, utilizând mai multe modele, precum:

– substantiv + adjectiv: *apă-tare* („ţuică"); *apă-vie* („băutură energizantă, ţuică");

– prepoziție + substantiv + sufix verbal: *a afuma* (refl.); *a îmbăta* (refl.);
– verb + substantiv: *a face cărțile* („a turna băutura în pahare”); *a (se) face cobză/cocă* („a se îmbăta foarte tare”); *suge-cep* („alcoolic”); *suge-bute* („beţiv de frunte”); *a avea grade* („a fi beat”);
– verbul „a fi” + nume predicativ: *a fi aut, a fi gata, a fi turtă, a fi ceaun, a fi pulbere, a fi praștie, a fi șifonat, a fi în patru ițe, a fi buldozer, a fi remorcă, a fi aghezmuit, a fi tuflă, a fi tufă* („a fi beat”) (Chira 2018, p. 87);
– verb + prepoziție + substantiv: *a avea la bord* („a fi beat”);
– prepoziție + substantiv: *de comă* („formidabil, extraordinar”);
– prepoziție + adjectiv + substantiv: *de toată praștia* („de proastă calitate”);
– prepoziție + substantiv + numeral: *de vârsta a treia* („bătrân, învechit, maturat”); *de mâna a doua* („de calitate inferioară”).

Contaminarea lexicală constituie, de asemenea, o sursă importantă de inovație argotică, rezultând forme hibride precum *țuicomicină* (din *țuică* + *ampicilină*) sau *streptomicină* („coniac”) (Volceanov 2007, p. 302).

O tendință vădită în dezvoltarea limbii, dar și a argoului, este legată de principiul economiei în limbă, de natură gramaticală și fonetică. Astfel, fenomenul de reducere a unor cuvinte care se realizează în argou are loc cu eficiență sporită prin abreviere, de exemplu: *alic* („alcoolic”), *coni* și *con* („coniac”); *G.V.U* („gât veșnic ud, beţiv”); *p.p.c.* („poate pică ceva”).

Funcția expresiv-poetică în cazul argourilor este realizată prin intermediul reduplicării, care-i asigură și valoarea originală: *a se chercheli* („a se îmbăta”); *a face tuc-tuc* („a turna”); *gâl-gâl-gâl* („a bea”).

Verbele argotice se formează frecvent prin derivare de la:

a) substantive: *drojdie – a drojdi* („a consuma alcool”); *trotil – a se trotila* („a se îmbăta”);

b) adjective: *matol – a se matoli* („a se îmbăta”).

O parte semnificativă a expresiilor verbale argotice se bazează pe verbe aparținând unor clase semantice distincte (Irimia 1997, pp. 17-21):

a) verbe existențiale: *a fi muci* („a fi beat”);

b) verbe de acțiune: *a da pe gât* („a bea”);

c) verbe de relație: *a avea slăbiciune la băut* („a fi beţiv”).

5. Argouri provenite din diverse limbaje de specialitate

O parte semnificativă a lexicului argotic este constituită din unități provenite din diferite limbaje de specialitate, transferate și reinterpretate în registrul informal. În cazul câmpului lexical al băuturilor alcoolice și al stării de ebrietate, se observă o interferență pronunțată cu terminologii aparținând unor domenii variate.

Astfel, în argoul tradițional sunt integrate numeroase elemente provenite din:
– chimie: *calciu* („șampanie”; „băutură întăritoare”);

– fizică: *a avea temperatură* („a fi nebun”; „a fi înfierbântat de la băutură, a fi beat”);

– tehnică: *basculant* („beţiv”); *a cupla* („a bea”); *a degresa* („a consuma alcool”); *a glisa* („a bea”); *a intra în reparaţie capitală* („a întrerupe consumul de alcool din motive de sănătate”).

Limbajul medical, de asemenea, influenţează argoul lexicului vinicol şi a băuturilor spirtoase, de exemplu: *streptomicină, medicament, calmant, dezinfectant* („băutură alcoolică”); *fiolă, perfuzie* („sticlă cu băutură alcoolică”); *doză* („cantitate standard de băutură spirtoasă”); *aspirină* („alcool ieftin”), *a face dezinfecţie generală* („a consuma băuturi alcoolice tari”); *afazit, torpilat* („beat”), *atac cerebral* („alcoolism”). În acest context, consumul de alcool este conceptualizat metaforic ca *tratament* sau *remediu*, fiind asociat cu ideea de doctorie sau consolare, de exemplu: *a-şi îneca amarul* („a se îmbăta”) (Dumitrescu 2009, p. 624).

Argoul valorifică resurse provenite şi din alte domenii de specialitate, precum:

– istorie: *genocid* („băutură spirtoasă contrafăcută”);

– construcţii: *buldozer* („individ beat”); *a ajunge la tinichea* („a se îmbăta”);

– tehnică: *inginer* („beţiv”);

– educaţie: *a studia* („a consuma alcool”), *a conspecta* („a consuma alcool”);

– transporturi: *alconaut* („consumator de alcool”); *a lua la bord* („a bea”); *a fi luat la bord* („a fi beat”);

– agronomie: *bordelez* („băutură spirtoasă”);

– militărie: *F-16* („persoană foarte beată”); *torpilă, trotil, bombă, exploziv, dinamită* („băutură alcoolică”); *a trotila, trotilat* („a se îmbăta”; „beat”) (Ţânţaş 2007);

– sport: *a fi pe schiuri* („a fi foarte beat”);

– religie: *prescură* („băutură alcoolică servită ca aperitiv”); *sfinţenie* („băutură”); *biserică* („cârciumă”); *a se târnosi, a se tămâia, a se aghezmui* („a se îmbăta”).

Mai mult, o serie de unităţi lexicale prezintă o apartenenţă referenţială multiplă, fiind utilizate în contexte interdisciplinare. Astfel, termeni precum *lichid* („băutură alcoolică tare”) sau *volum* („sticlă cu alcool”) ilustrează flexibilitatea semantică şi capacitatea de adaptare a argoului la diverse registre discursive.

6. Funcţiile argoului în terminologia vinicolă

Argoul din domeniul vitivinicol nu reprezintă doar un registru informal de comunicare, ci îndeplineşte o serie de funcţii esenţiale în dinamica discursului profesional şi cotidian. Analiza materialului lexical relevă existenţa mai multor funcţii interdependente, care determină eficienţa şi expresivitatea sporită a comunicării.

În primul rând, argoul îndeplineşte o funcţie comunicativă şi pragmatică, facilitând transmiterea rapidă a informaţiei între practicieni. Termeni precum *vin mort, vin obosit* sau *a luat aer* sintetizează procese oenologice complexe într-o formă accesibilă şi economică din punct de vedere lingvistic. În acest sens, argoul funcţionează ca un mecanism de simplificare a terminologiei de specialitate.

În al doilea rând, se evidențiază funcția expresivă și stilistică, prin care vorbitorii își manifestă atitudinea subiectivă față de produsul vinicol sau față de actul consumului. Expresiile argotice sunt încărcate de valoare afectivă, ironică sau evaluativă, contribuind la nuanțarea discursului și la individualizarea emițătorului: *a gâtui o sticlă, a trage o dușcă pe inima goală, a pupa paharul, a sufla în fundul paharului* („a servi băuturi alcoolice”).

O altă dimensiune importantă este funcția identitară și sociolingvistică, prin care argoul marchează apartenența la un anumit grup profesional sau social. Utilizarea acestor unități lexicale creează un sentiment de solidaritate între membrii comunității (vinificatori, degustători, consumatori), de exemplu, *vin curat* („vin fără defecte tehnologice”), *vin obosit* („vin oxidat”), *are nas bun* („cu intensitate olfactivă”), *vin deschis* („cu expresivitate aromatică”). În același timp, delimităm modul de exprimare al consumatorilor de rând: *ulei, udeală, sodă, vitamina A* („alcool”)*, vitamina Ț* („țuicomicină”)*, ceaiul de dimineață, doi ochi albaștri* (Volceanov 2007, p. 301), *slab ca apa, subțire* („vin cu o tărie medie spre slabă”), *te ia repede, îți taie picioarele* („cu grad înalt de alcool”).

De asemenea, argoul îndeplinește o funcție ludică și creativă, bazată pe utilizarea metaforei, hiperbolei și a altor mecanisme stilistice. Creativitatea lingvistică se manifestă prin formarea unor expresii sugestive și memorabile, care reflectă imaginația colectivă și dinamica limbii: *litrobolul* („consum de alcool”, asociat cu activitate sportivă), *a intra cu liftul în pom* (*Ibidem*, p. 285), *a se întâlni cu Sf. Paraschiva, a mirosi a cep, a mirosi a butoi, a face gura pâlnie* (Dumitrescu 2009, p. 63), *a se face clei/cocă, a umbla cu ochii logodiți* („a consuma băuturi alcoolice”).

Nu în ultimul rând, poate fi identificată și o funcție cognitivă, prin care argoul facilitează conceptualizarea unor fenomene abstracte sau tehnice prin intermediul unor imagini concrete și familiare. Astfel, procesele oenologice sunt reinterpretate prin analogii accesibile, de exemplu, *vinul respiră* („oxidare controlată, procesul de aerare a vinului”), *vinul se leagă* („integrarea componentelor în timpul maturării, precum taninuri, aciditate și alcool”), ceea ce contribuie la democratizarea cunoașterii de specialitate.

În ansamblu, argoul din terminologia vinicolă acționează ca un instrument de mediere între limbajul specializat și cel comun, contribuind la sporirea eficienței, expresivității și accesibilității comunicării.

Concluzii

Analiza argoului din domeniul vitivinicol evidențiază complexitatea și dinamica acestui registru lingvistic, situat la intersecția dintre limbajul specializat și cel colocvial. Argoul nu reprezintă doar o formă marginală a limbii, ci un sistem funcțional, caracterizat prin creativitate, expresivitate și adaptabilitate.

Studiul a demonstrat că argoul se formează printr-o varietate de mecanisme semantice și morfologice, precum metaforizarea, metonimia, derivarea sau

contaminarea lexicală, precum și prin transferul de termeni din diverse domenii de specialitate. Aceste procese reflectă capacitatea limbii de a genera sensuri noi și de a răspunde nevoilor în materie de comunicare ale vorbitorilor.

Totodată, argoul îndeplinește funcții multiple – de comunicare, expresive, identitare și cognitive –, care îi conferă un rol esențial în discursul vitivinicol. Prin intermediul acestuia, informația tehnică este reinterpretată într-o manieră accesibilă și sugestivă, facilitând interacțiunea dintre specialiști și consumatori.

În același timp, caracterul instabil, oral și contextual al argoului generează dificultăți metodologice în procesul de analiză și sistematizare. Sensurile sunt adesea fluctuante, iar unitățile lexicale pot suferi transformări rapide, ceea ce impune o abordare flexibilă și interdisciplinară.

În concluzie, argoul din domeniul vinicol poate fi considerat nu doar un fenomen lingvistic, ci și unul cultural, care reflectă practici sociale, reprezentări colective și modalități specifice de raportare la consumul de alcool. Studierea acestuia contribuie la o mai bună înțelegere a interacțiunii dintre limbaj, cultură și societate.

Referințe bibliografice:

ANDERSSON, Lars-Gunnar, and TRUDGILL, Peter. *Bad Language*. Penguin books: Language and linguistics. 1992. ISBN 0140125086, 9780140125085.

BACIU GOT, Miorița. *Argoul românesc*. *Expresivitate și abatere de la normă,* Cuvânt-înainte de Mircea Borcilă. București: Corint, 2008. Disponibil: https://www.researchgate.net/publication/311562545_INTERNATIONALIZAREA_ARGOULUI_PRIN_NEOLOGISME [accesat 2026-02-02].

CETĂȚEANU, Cristian și CETĂȚEANU, Florin. *Cetățenii vinului.* Disponibil: https://www.cetateniivinului.ro/2020/05/10/a-bea-betie [accesat 2026-03-22].

CHIRA, Oxana. *Eufemismele în limbajul actual: particularități structurale, semantice și funcționale*. Chișinău: Editura Lyceum, 2018. ISBN 978-9975-3194-2-3.

CROITORU-BOBÂRNICHE, Nina. *Dicționar de argou al limbii române*. Slobozia: Editura Arnina, 1996. ISBN 9739796605, 9789739796606.

DAUZAT, Albert. *Les argots: caractères, évolution, influence.* Universitatea din Michigan: Delagrave, 1956.

DRUȚĂ, Inga și BURUIANĂ, Sabin. *Dicționar de argou și expresii colocviale (rus-român)*. Chișinău: Editura Arc, 2017. ISBN 9975000088, 9789975000086.

DUMITRESCU, Dan. *Dicționar analogic și de sinonime al limbii române*. București: Editura Sandală, 2009. ISBN 978-973-1883-00-7.

ESNAULT, Gaston. *Le poilu tel qu'il se parle; dictionnaire des termes populaires récentes et neufs employés aux armées en 1914-1918, étudiés dans leur étymologie, leur développement et leur usage.* Paris: Paris Bossard, 1919. Disponibil: https://archive.org/details/lepoilutelquilse00esnauoft/page/6/mode/2up [accesat 2026-03-22].

FROSIN, Constantin. *Dicționar de argou francez-român.* București: Nemira, 1996. ISBN 973-9177-49-2.

IORDAN, Iorgu. *Stilistica limbii române. Ed. a II-a.* Partea a IV-a. Fenomene lexicale. București: Editura Științifică, 1975.

IRIMIA, Dumitru. *Morfo-sintaxa verbului românesc.* Iași: Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza", 1997. ISBN 973-9149-62-6.

MATEI, Ioan. *Dicționar de argou francez-român.* București: Niculescu, 2011. ISBN 9789737484505.

MILICĂ, Ioan. *Expresivitatea argoului.* Iași: Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza", 2009. ISBN 978-973-703-492-2.

STOICHIȚOIU-ICHIM, Adriana. *Vocabularul limbii române actuale: dinamică, influențe, creativitate*. București: Editura BIC ALL, 2005. ISBN 973-571-600-3. Disponibil: https://archive.org/stream/ichim-stoichitoiu-adriana-vocabularul-limbii-romane-actuale/Ichim%2C%20Stoichitoiu%20Adriana%20-%20Vocabularul%20limbii%20romane%20actuale_djvu.txt [accesat 2026-10-02].

ȚÂNȚAȘ, Viorel Horea. *Dicționar de pușcărie. Limbajul de argou al deținuților din România.* Cluj-Napoca: Editura Napoca Star, 2007. ISBN 978-973-647-546-7.

VOLCEANOV, George. *Dicționar de argou al limbii române*. București: Editura Niculescu, 2007. ISBN 978-973-748-247-1.

VOLCEANOV, George; NICOLAE, Raluca și VOLCEANOV, George Paul. *Dicționar de argou englez-român.* București: Editura Niculescu, 2015. ISBN 9789737488824.

ZAFIU, Rodica. *Diversitate stilistică*. București: Editura Universității București, 2003. ISBN 978-973-575-658-1.

ZAFIU, Rodica. *101 cuvinte argotice.* Ed. a I-a/ Ed. a II-a. București: Editura Humanitas, 2010/2023. ISBN 978-973-50-8254-9.

Primit: 08.04.2026
Acceptat: 21.05.2026